

VD-kommentarer för Stockholm Vatten och Avfall avseende tertial 2 2017

A: Sammanfattning av genomförandet av kommunfullmäktiges inriktningsmål

Ett Stockholm som håller samman. Stockholm Vatten och Avfall bidrar till målet genom att försörja Stockholm med ett hälsosamt och gott dricksvatten med hög kvalitet och tillgänglighet, avfallshanteringen sköts på ett effektivt sätt och avbrott i leveranserna åtgärdas snabbt. Ett flertal initiativ har påbörjats för att få en gemensam kundsyn och ett genomtänkt kundbemötande i en sammanhållen organisation för vatten, avlopp och avfall. Bolaget bidrar aktivt i planeringen för ett växande Stockholm genom sitt deltagande i stadens exploateringsprojekt och arbetar för att komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

Ett klimatsmart Stockholm. Reningen av avloppsvatten sköts på ett klimatsmart sätt med värmeåtervinning av spillvattnet och en hög biogasproduktion. Det pågår en rad aktiviteter för att nå upp till målen inom miljöområdet, inte minst för att nå det högt uppsatta målet för matavfallsinsamling, där vi i nuläget ligger under målsättningen. Stockholm Vatten och Avfall driver projektet för Stockholms framtida avloppsrening (SFA), som kommer att ha stora positiva miljöeffekter genom bättre rening, mindre bräddningar samt mindre utsläpp av växthusgaser. Bolaget har under 2016 gjort en övergripande energikartläggning och fortsätter under 2017 med detaljerad energikartläggning inklusive åtgärdsförslag i enlighet med de nya lagkraven.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Stockholms taxor är idag bland de lägsta i landet. Taxorna kommer dock att öka under kommande år som en följd av stora kapacitets- och miljöinvesteringar i verksamheten. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för en ökad helhetssyn och breddad kompetens inom sina ansvarsområden. Förnysetakten på VA-ledningsnätet planeras öka och ett flertal initiativ för kapacitetshöjande åtgärder och underhåll på verk och ledningsnät pågår. I VD-kommentaren finns kommentarer av ekonomiskt resultat under avsnitt C: Analys av ekonomisk utveckling och verksamhetsförändringar. I övrigt finns ett antal indikatorer som följs upp i ILS för att säkerställa en god ekonomistyrning.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare och arbetar aktivt med likabehandlingsfrågor samt en god arbetsmiljö. Bolaget är också aktivt i samarbete med andra delar av staden för att bidra till att fler stockholmare kommer i arbete. Vi ställer miljökrav vid alla upphandlingar där det är möjligt och relevant.

B: Sammanfattning av marknadsläge och verksamhetsförändringar

Stockholm Vatten och Avfall har i sitt strategi- och målarbete genomfört en analys avseende utmaningarna fram till 2040. De största utmaningarna som identifierats är befolkningsökningen, klimatets påverkan på våra system och omvärldens krav (t ex ny lagstiftning och förändrade gränsvärden). Dessa ligger till grund för den strategiska planen och bolagsmålen som återges under respektive fokusområde under avsnitt E.

Arbetet med Stockholms framtida avloppsrening fortskrider och en utbyggnad och uppgradering av Henriksdals reningsverk pågår för att klara stadens snabba befolkningsökning.

För att nå stadens höjda ambitionsnivå med målsättning att år 2020 samla in 70 procent av matavfallet till biologisk behandling finns en särskild projektorganisation på plats. Bolaget

planerar även att uppföra en anläggning för mottagning, sortering och förbehandling av matavfall lokaliserad till stadens mark i anslutning till Högdalenverket. På grund av förseningar i detaljplanarbetet har tidplanen för sorterings- och matavfallsanläggningen förskjutits. Anläggningen kommer inte att ha full kapacitet förrän år 2022, vilket innebär att bolaget ser hinder i att nå målet för 2020.

Ett nytt vattenreningsverk vid reservvattentäkten i Bornsjön har färdigställt under våren. Det invigs i början av september, vilket är första gången på drygt åttio år som ett nytt vattenreningsverk tas i bruk för stockholmarna.

Fusion av Stockholm Vatten VA AB till Stockholm Vatten AB genomfördes i maj 2017. Genom fusionen ökar vi den interna effektiviteten och skapar tydlighet gentemot våra kunder.

C: Analys av ekonomisk utveckling och verksamhetsförändringar

Resultaträkning

(mnr)	jan-aug			helår		
	2017 Utfall	2016 Utfall	Diff	2017 Prognos 2	2017 Budget	Diff
Taxebaserade intäkter	1 118	1 082	36	1 683	1 688	-4
Övriga intäkter	233	231	2	355	337	18
Summa externa intäkter	1 351	1 313	38	2 038	2 025	13
Aktiverat arbete	56	51	6	95	88	7
Summa intäkter	1 407	1 363	43	2 133	2 113	20
Entreprenadkostnader	-391	-370	-21	-606	-605	-2
Energikostnader	-82	-84	2	-123	-119	-4
Skadeståndskostnader	-7	-8	1	-15	-25	10
Personalkostnader	-274	-264	-10	-439	-460	21
Övriga externa kostnader	-328	-294	-33	-534	-499	-35
Summa externa kostnader	-1 083	-1 021	-62	-1 719	-1 708	-11
Res före avskrivningar och finansnetto	324	343	-19	414	405	10
Avskrivningar	-276	-193	-83	-392	-313	-79
Finansnetto	458	-82	541	428	-100	529
Resultat efter finansnetto	507	68	439	451	-8,6	459
<i>Resultat efter finansnetto exkl reavinster</i>	<i>38,3</i>	<i>68</i>	<i>-29</i>	<i>-18,2</i>	<i>-8,6</i>	<i>-10</i>

Tertialbokslut (jämförelser mot föregående år)

Resultat efter finansnetto uppgår för perioden januari-augusti 2017 till 507 mnr, vilket är 439 mnr högre än utfall samma period föregående år. Reavinsten från försäljningen av fastigheten på Torsgatan uppgår till 469 mnr.

Större avvikelser mellan utfall och föregående år kommenteras under respektive resultatrad nedan.

Taxebaserade intäkter +36 mnr (varav VA +24 mnr och Avfall +12 mnr)

För VA-verksamheten ökar intäkterna för anläggningsavgifter med 5 mnr till följd av fler byggprojekt. Årets taxeökning av brukaravgifterna påverkar med +18 mnr. Intäktsökningen inom Avfall förklaras av den årliga höjningen av taxan.

Aktiverat arbete - intäkt tid investering +6 mnkr (varav VA+9 mnkr och Avfall 0 mnkr)

Ökningen inom VA-verksamheten beror på mer interntid lagts på investeringar än vad som tidigare var planerat. Utöver det finns elimineringar av koncerninterna mellanhavanden som påverkar med 3 mnkr.

Entreprenadkostnader -21 mnkr (varav VA +2 mnkr och Avfall -23 mnkr)

De ökade entreprenadkostnaderna inom Avfallsverksamheten är en konsekvens av den överklagade upphandlingen med dyrare interimsavtal som följd, 19 mnkr. Kostnaderna för matavfallshämtning ökar planenligt med 6,6 mnkr jämfört med föregående år, medan kostnaden för behandling på ÅVC ökat med 3,6 mnkr vilket är mer än planerat.

Kostnadsökningen motverkas av 1 mnkr lägre kostnader för förbränning i Högdalenverket, 1,4 mnkr lägre transportkostnader, samt 1,8 mnkr lägre driftkostnader på ÅVC där styrningen blivit bättre och behovet av extrapersonal har minskat.

Personalkostnader -10 mnkr (varav VA -9 mnkr och Avfall -1 mnkr)

Personalkostnaderna ökar till följd av rekryteringar. Framförallt behövs projektledare för att hantera ökade investeringsvolymerna. Personalkostnaden är dock väsentligt lägre än budget.

Övriga externa kostnader -33 mnkr (varav VA -31 mnkr och Avfall -2 mnkr)

Ökningen inom VA-verksamheten beror främst på:

- Kostnadsförda investeringar om 14,5 mnkr. Huvudsakligen beror det på ledningsbyggnation i Hörningsnäs, där projektet inte godkändes vid besiktning på grund av stora felaktigheter orsakade av entreprenören. Ledningen måste byggas om, och entreprenören har gått i konkurs varför ersättning inte har kunnat erhållas.
- Ökad ersättning till SYVAB med 4,7 mnkr.
- Ökade kostnader för reservdelar, reparation och underhåll av avloppsreningsverken med 5 mnkr.
- Inhyrd personal har ökat med 6,7 mnkr på grund av vakanta tjänster.

Avskrivningar -83 mnkr (varav VA -83 mnkr och Avfall 0 mnkr)

I VA-verksamhetens avskrivningar ingår en utrangeringskostnad om 68 mnkr för fastigheten på Torsgatan, vilket förklarar merparten av avvikelserna. Resterande 15 mnkr beror på att fler anläggningar aktiverats.

Finansnetto +541 mnkr (varav VA +540 mnkr och Avfall +1 mnkr)

I finansnettot för VA-verksamheten ingår avyttringen av det bolag som skapades inför försäljningen av fastigheten på Torsgatan, vilket ger en positiv påverkan med 539 mnkr. Kostnadsräntan har minskat med 8 mnkr på grund av att genomsnittlig ränta är 0,2 procentenheter lägre än föregående år. Under fjolåret erhöles dock en intäktsränta på 7 mnkr efter uppgörelsen med Trafikverket, vilket inte har någon motsvarighet under 2017 och därför motverkar den lägre upplåningsräntan.

Årsprognos (jämförelser mot budget)

Resultat efter finansnetto prognostiseras till 451 mnkr, vilket är 459 mnkr högre än budget. Reavinsten vid försäljningen av fastigheten på Torsgatan uppgår till 469 mnkr, och var i enlighet med stadens regelverk inte budgeterad.

Större avvikelser mellan helårsprognos och helårsbudget kommenteras under respektive resultatrad nedan.

Övriga intäkter +18 mnkr (varav VA +18 mnkr och Avfall 0 mnkr)

Ökningen i VA-verksamheten beror framförallt på att större mängder vatten levererats till grannkommunerna än budgeterat.

Aktiverat arbete - intäkt tid investering +7 mnkr (varav VA +9 mnkr och Avfall -2 mnkr)

Ökningen inom VA-verksamheten beror på att mer interntid förväntas läggas på investeringar än vad som tidigare var planerat.

Entreprenadkostnader -2 mnkr (varav VA -6 mnkr och Avfall +4 mnkr)

Avfallsverksamheten har 12 mnkr lägre prognostiserade kostnader för matavfall samt 5 mnkr lägre kostnader för hantering av slam. Avfall har även 3 mnkr lägre kostnader/volym för förbränning. Kostnadsminskningen motverkas av 18 mnkr högre kostnader för storbehållare och manuell insamling orsakade av förseningar i upphandlingsprocessen.

Kostnadsökningen i VA-verksamheten förklaras främst av 4 mnkr högre kostnader för slamhantering.

Energikostnader -4 mnkr (varav VA -4 mnkr och Avfall 0 mnkr)

Energikostnader inom VA-verksamheten beräknas öka med 4 mnkr. Kostnadsökningen beror på ökade fjärrvärmekostnader i Henriksdals reningsverk som en konsekvens av SFA-projektet, samt ökade kostnader för energiskatt och nätavgifter.

Skadeståndskostnader +10 mnkr (varav VA +10 mnkr och Avfall 0 mnkr)

Prognosen för skadestånd har justerats ned efter ny riskbedömning.

Personalkostnader +21 mnkr (varav VA +16 mnkr och Avfall +5 mnkr)

Huvudorsaken till minskningen av personalkostnader (12,5 mnkr) beror på att vakanta tjänster inte kan tillsättas i den takt som varit planerad. Inom VA-verksamheten har utbildningsaktiviteter blivit framskjutna vilket ger ytterligare 1,5 mnkr i minskade kostnader. En ny bedömning av prognostiserad pensionskostnad påverkar också VA-verksamheten med 7 mnkr i lägre kostnader.

Övriga externa kostnader -35 mnkr (varav VA -41 mnkr och Avfall +6 mnkr)

Orsaken till VA-verksamhetens ökade kostnader är framför allt:

- Kostnadsförda investeringar om 16 mnkr, varav huvudparten avser ledningsbyggnation i Hörningsnäs (se kommentar tertialbokslut).
- Kostnad för inhyrd personal ökar med 6 mnkr på grund av vakanta tjänster.
- Kundförlusterna beräknas öka med 3 mnkr jämfört med budget.
- Ökad kemikalieanvändning på grund av sämre slamegenskaper inom avloppsrening förväntas medföra ökade kostnader med 3,5 mnkr.
- Ökade lokalkostnader för Norsborg och Ulvsunda med 5,6 mnkr.

Avfalls minskade kostnader beror främst på:

- Färre reklam- och PR-aktiviteter motsvarande 1 mnkr.
- Konsultkostnader är 2 mnkr lägre.
- Minskad användning av förbrukningsmaterial på ÅVC motsvarande 1 mnkr.

Avskrivningar -79 mnkr (varav VA 79 mnkr och Avfall 0 mnkr)

I VA-verksamhetens prognostiserade belopp ingår en utranteringskostnad som uppgår till 68 mnkr för fastigheten på Torsgatan. I övrigt förklaras avvikelserna av 11 mnkr högre aktivering av anläggningstillgångar än budgeterat.

Finansnetto +529 mnkr (varav VA +528 mnkr och Avfall +1 mnkr)

I det prognostiserade beloppet för VA-verksamheten ingår avyttringen av det bolag som skapades inför försäljningen av fastigheten på Torsgatan, vilket påverkar finansnettot positivt med 539 mnkr.

Räntekostnaderna ökar med 10,8 mnkr vilket beror på en ökning av upplåningsräntan med 0,3 procentenheter. Den beräknade skulden i prognos 2 är 1,1 miljarder lägre än budgeterat. Orsaken är försäljningen av fastigheten på Torsgatan och att investeringarna förväntas bli 0,5 miljarder lägre.

D: Stora Projekt och Investeringar

(mnkr)	2017			2016
	Utfall jan-aug	Prognos 2 helår	Budget helår	Utfall helår
Vattenproduktion	62	123	204	130
Ledningsnät - befintligt nät	151	336	505	253
Avloppsreningsverk**	38	157	127	58
Övriga investeringar	12	22	9	7
Ledningsnät - exploateringsområden*	284	599	575	539
Uppdragsinvesteringar	17	39	54	50
Summa exkl SFA	564	1 277	1 474	1 037
SFA	196	317	563	322
Avfallsverksamheten*	16	33	121	25
Summa inkl SFA	776	1 626	2 158	1 384
<i>*Inkomster i exploateringsprojekt, ingår ej i budgetbelopp ovan</i>	-68	-266	-169	-116
<i>** inkomster i övriga projekt, ingår ej i budgetbelopp ovan</i>	0	-10	-8	-5

Utfallet för investeringarna är 776 mnkr för perioden januari – augusti 2017. En stor del av investeringarna är i projekteringsfas med start för genomförande under hösten.

Investeringsprognosen för 2017 är 532 mnkr lägre än årsbudget. Detta beror huvudsakligen på försenade tillstånd för bergarbeten samt lägre framdrift i entreprenad än beräknat i projekt Stockholms Framtida Avloppsrening (-246 mnkr). Utöver detta är prognosen för investeringar i exploateringsområden högre än årsbudget (+24 mkr). Bolaget har sänkt prognosen för investeringar i befintligt nät till följd av förskjutningar i tidplaner samt svårigheter att hitta tillgängliga entreprenörer (-169 mnkr). Inom projektet sorterings- och matavfallsanläggning i Högdalen har tidplanen för detaljplanearbetet skjutits i tiden vilket innebär förskjutningar i projektets utgifter (-66 mnkr).

Genomförandeprojekt över 300 mnkr (Genomförandebeslut)

Stockholms Framtida Avloppsrening

I februari 2014 fattade styrelsen genomförandebeslut avseende projekt Stockholms Framtida Avloppsrening med en investeringsram om 5 939 mnkr och den 26 maj 2014 beslutade kommunfullmäktige om genomförande av projektet.

Genomförandebeslutet fattades i ett tidigt skede och i en nulägesrapport till styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall i december 2015 redovisades ökad omfattning och komplexitet samt bedömning om ökade behov av reserver i projektet. Tidplanen har även förlängts med sex år så att projektet beräknas vara slutfört 2026 att jämföra med tidigare planerat 2020.

Reviderad budget för genomförande är 9 172 mnkr i prisnivå 2016-09, inklusive aktiverade räntekostnader under byggtiden. Reviderad budget beslutades av styrelsen i december 2016 och av kommunfullmäktige i april 2017.

Till och med augusti 2017 har 921 mnkr upparbetats. Prognos 2 för 2017 är 317 mnkr (årsbudget 563 mnkr). Den sänkta prognosen för 2017 beror till största delen på försenade bygglov vilket fördröjer planerade bergarbeten.

Tillståndsansökan lämnades in i juli 2015 till mark- och miljödomstolen i Nacka. Tillstånd krävs för att starta arbetet med tunneln från Bromma, utbyggnaden av Sickla-anläggningen samt fortsatt utbyggnad i Henriksdal.

Inom gällande tillstånd pågår ombyggnationen av första etappen i Henriksdal. Dessa arbeten omfattar nödvändiga uppgraderingar av det biologiska reningssteget och slamhanteringen. För närvarande pågår förberedande arbeten och projektering tillsammans med biomembran-leverantören General Electric (GE) och entreprenören PURAC. Detaljprojektering sker i samarbete med GE.

Projektets externa kommunikation har medfört ökad kunskap om projektet i de påverkade områdena och enligt de undersökningar som gjorts finns det en marginellt ökad acceptans hos berörda.

Slussen

Totalt är 400 mnkr beslutad utgift för ny- och omläggning av VA-ledningar och tillhörande anläggningar för hela projekt Slussen. Gällande budget beslutades av styrelsen i december 2010. Till och med augusti 2017 har 177 mnkr upparbetats. Prognos för 2017 är 45 mnkr (årsbudget 54 mnkr).

I dagsläget pågår en stor mängd rivnings- och grundläggningsarbeten inom projektet. De befintliga konstruktionerna rivs för att lämna plats åt de nya konstruktionerna samt för provisorisk bro mellan Södermalmstorg och Munkbron. Sprängningsarbeten kommer att pågå periodvis under hela året i den södra delen av Katarinavägen. År 2019 planeras Katarinavägen att öppna för bil- och busstrafik igen, och då är även den nya huvudbron på plats. Även arbeten med kajerna längs Munkbron och Stadsgårdsleden pågår. På Stadsgårdsleden har arbetet med att anlägga en temporär bussterminal påbörjats och terminalen kommer att användas under byggtiden för den nya, permanenta, bussterminalen i berg.

Stora krav ställs fortsättningsvis på Stockholm Vatten och Avfalls projektgrupp inom alla Slussens olika delar såsom rivnings- och avetableringsarbete, detaljprojektering, granskning, avtalsarbete, genomförandeplanering och byggfas av de nya anläggningarna. Byggnationen av tryckspillkylvert och dagvattenmagasin på Stadsgården pågår. I övrigt ligger prioriteringen på fortsatt projektering och granskning samt genomförandeplanering för ny gångbar sjökylvert mellan Södermalm och Gamla Stan med tillhörande stigarschakt, huvudvattensystem och ventilkammare. Stort fokus kommer också att läggas på anpassning av vår befintliga pumpstation Röntmästartrappan till den nya huvudbron samt fortsatt detaljprojektering av ny huvudavloppstunnel till Henriksdal, ny pumpstation och sjöförlagda huvudavloppsledningar. Avtal skall tecknas för kvarstående entreprenader och det arbetet fortlöper som planerat.

Stockholm Vatten och Avfall har ej rådighet över tidpunkt eller omfattning för dessa projekt eftersom Stadens tidplan styrs av de beslut och domar som erhållits.

Hagastaden

Projektbudget uppgår till 401,7 mnkr, enligt styrelsebeslut i oktober 2014. Till och med augusti 2017 har 211 mnkr upparbetats. Prognos för 2017 är 45 mnkr (årsbudget 54 mnkr).

Hagastaden är ett exploateringsprojekt som drivs av Exploateringskontoret.

Hagastaden kommer bli en levande innerstadsdel med 6 000 bostäder och 14 000 nya arbetsplatser inom Stockholms Stad. Området kommer på ett naturligt sätt att utvidga innerstaden och samtidigt knyta samman Stockholm och Solna. Stockholm Vatten och Avfall jobbar i nära samarbete med Solna Vatten för de områden kring Hagastaden som ligger nära kommungränsen och där samarbete krävs.

För Stockholm Vatten och Avfalls del innebär projektet utbyggnad av befintligt VA-system i Norra Stationsområdet. Nuvarande system är inte tillräckligt för att försörja den kommande exploateringen. Nytt VA-system byggs inom hela Hagastaden, inklusive byggnation av två tryckstegringsstationer. Dessutom byggs en större renings- och fördröjningsanläggning för dagvatten som kommer att förläggas inom detaljplan 2. Projektet är uppdelat i tre detaljplaner och beräknas i sin helhet vara klart till år 2025.

Norra Djurgårdsstaden – Norra delarna

Styrelsen beslutade i oktober 2015 att investera 350 mnkr inom Norra Djurgårdsstaden, Norra delarna. Till och med augusti 2017 har 161 mnkr upparbetats. Prognos för 2017 är 24 mnkr (årsbudget 23 mnkr).

Stockholms Stad har beslutat att exploatera området kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Det totala området, Norra Djurgårdsstaden, uppgår till 236 hektar och ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser samt för utbyggnad av spårväg och hamnverksamhet vid Värta- och Frihamnen. Första inflyttningen för Norra Djurgårdsstaden skedde år 2012 i området Norra invid Husarviken och för den sista etappen, Frihamnen, beräknas byggstart ske år 2025 med sluttid år 2030. Stadens totala investeringar i Hjorthagen, Värtan och Frihamnen är c:a 20 miljarder. Av dessa går en stor del, c:a 2 miljarder, till satsningar på infrastruktur som gator, ledningar och parker. Stockholm Vatten och Avfall har medverkat vid flertalet utrednings- och planeringsaktiviteter för övergripande VA-frågor och arbetar nu med att förstärka och bygga ut VA-systemet i området för att säkerställa inför kommande bebyggelse.

Aktuellt område, Norra Djurgårdsstaden – Norra Delarna, består av området norr om Lidingövägen vid Husarviken. Ungefär halva området är redan byggt, och det återstår att bygga de östra delarna närmast Lidingöbron (Brofästet, Gasverksområdet, och Kolkajen-Ropsten). Ledningssystemet är konstruerat med ett antal pumpstationer som pumpar spillvattnet till befintligt ledningsnät i Lidingövägen/Tegeluddsvägen och vidare mot Loudden och Henriksdals reningsverk. Kapacitetshöjande åtgärder på det befintliga ledningsnätet planeras för att klara de tillkommande flödena. Vattenförsörjningen sker via förstärkning av det lokala nätet och från Ugglevikens reservoar. Avrinningen av dagvatten från området kommer att ledas via ledningar till Husarviken och Lilla Värtan.

Högdalen Sorterings- och matavfallsanläggning

Kommunfullmäktige beslutade hösten 2016 om genomförandebeslut på totalt 805 mnkr efter projektering som pågått sedan 2014. Till och med augusti 2017 har 17 mnkr upparbetats. Prognos för 2017 är 10 mnkr (årsbudget 76 mnkr). Prognosen för 2017 är sänkt jämfört med årsbudget på grund av förseningar i detaljplanarbetet samt ledningsomläggningar.

Kommunfullmäktige i Stockholms stad har beslutat att ambitionsnivån ska höjas för matavfallsinsamlingen för att nå Stockholms insamlingsmål om 70% matavfallsinsamling år 2020. Syftet med separat insamling av matavfall är att matavfallet tas omhand på ett sådant sätt att både näringen och energin i avfallet kan utnyttjas. För att nå målet för insamling och omhändertagande av matavfall krävs att Stockholm utökar sin avfallshantering med en ny avfallsanläggning med kapacitet att klara de planerade volymerna.

Stockholm Vatten och Avfall avser därför att uppföra en anläggning för mottagning, sortering och omlastning av hushållsavfall i anslutning till Högdalenverket. Avfallet sorteras och de olika fraktionerna transporteras sedan för återvinning på annan plats. Utsorterat restavfall kan gå till förbränning i exempelvis Fortum Värmes intilliggande kraftvärmeverk där det obehandlade hushållsavfallet förbränns idag. Insamlat matavfall transporteras till befintlig rötningsanläggning på annan plats för utvinning av biogas och produktion av biogödsel. Den nya anläggningen utformas också för att kunna sortera ut upp till fyra andra återvinningsfraktioner utöver restavfall och matavfall. De övriga fraktionerna kommer även de att transporteras till annan plats för adekvat återvinning.

Då förutsättningarna för anläggningens sorteringsteknik ändrats signifikant sedan genomförandebeslutet 2016 kommer projektet att gå upp med ett reviderat genomförandebeslut till styrelsen under andra halvåret 2017.

Planeringsprojekt över 300 mnkr

Mästhallen

Projektets mål och syfte är att avlasta befintligt avloppssystem inom Älvsjö-Örby så att området kan bebyggas utan risk för källaröversvämningar i VA-systemet nedströms. Mästhallen ersätter även SFA:s tidigare planerade grentunnel genom Årsta för att avlasta en bräddpunkt i Bägersta byväg. Mästhallen ska dessutom avlasta kända hydrauliska flaskhalsar i ledningssystemet.

I detta tidiga skede är projektet kalkylerat till 512 mnkr. Hösten 2016 fattade styrelsen beslut om 20 mnkr avseende systemhandling och beräknad tidpunkt för genomförandebeslut av styrelsen och kommunfullmäktige är under första halvåret 2018.

Projektet har haft ett tidigt samråd med Länsstyrelsen och kommer att ha möte med Miljöförvaltningen, samt ett samråd med allmänheten under hösten 2017. Systemhandlingen är planerad att levereras till årsskiftet 2017/2018. Parallellt med systemhandlingen sker arbete med tillståndsansökan till Mark- och Miljödomstolen, med planerad inlämning under våren 2018.

Till och med augusti 2017 har 8 mnkr upparbetats. Prognos för 2017 är 15 mnkr (årsbudget 0 mnkr).

Förvärv/Försäljning av anläggningstillgångar

Stockholm Vatten och Avfall flyttade från sitt tidigare huvudkontor på Torsgatan i mars 2016 och därefter inleddes processen att sälja fastigheten. Försäljningen behandlades av styrelsen i januari 2017 och den 20 mars 2017 fattade kommunfullmäktige beslut om försäljning. Fastigheten såldes genom en bolagsförsäljning per 2 maj 2017. Reavinsten uppgick till 469 mnkr.

E: Särskilda uppdrag och fokusområden

Utifrån stadens vision och mål har Stockholm Vatten och Avfalls ledning under 2016 tagit fram ny verksamhetsidé, ny vision och nya övergripande mål för verksamheten. Styr- och målmodellen har också arbetats om i syfte att öka långsiktigheten i planeringen samt att skapa mer delaktighet i och förståelse för det strategiska arbetet.

Verksamhetsidé för Stockholm Vatten och Avfall: Vi är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus för invånare, företag och intressenter i ett Stockholm som växer.

Vision för Stockholm Vatten och Avfall till år 2040: Tillsammans för världens mest hållbara stad.

Visionen är avstämd med stadens ledning och stödjer stadens vision ett Stockholm för alla.

Bolagsmål:

Utifrån ägardirektiv, vision och identifierade utmaningar har ledningen fastställt följande bolagsmål som bryts ned i linjeorganisationen till avdelningsmål och enhetsmål:

Vi har hållbara effektiva processer	Vi finns till för våra kunder	Vi är en attraktiv arbetsgivare	Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten	Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten	Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagande av avfall
-------------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	---	--	--

Bolagsmålen finns angivna under respektive uppdrag och fokusområde nedan.

Avdelningarnas och enheternas mål är strategiska och syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. Avdelnings- och enhetsmålen är förbättringsmål som konkret visar vad som ska uppnås på 5 års sikt och 1 års sikt. De strategiska målen kompletteras med operativa mål för att säkerställa en väl fungerande löpande verksamhet. Målen bryts även ned på medarbetarnivå vid de återkommande medarbetarsamtalen.

1. Ett Stockholm som håller samman

Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Stockholm Vatten och Avfall arbetar mot högt uppsatta mål för dricksvattenkvalitet, avfallshantering, hanteringar av vattenläckor och avloppsstopp så att våra kunder fortsätter vara nöjda med våra tjänster.

För att bidra till ett växande Stockholm utvecklar vi våra processer och organisation för exploateringsprojekt och deltar i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av infrastruktur. Vi arbetar för att VA- och avfallsfrågorna ska komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

Bolaget genomförde i april steg 1 i årets risk- och sårbarhetsanalys (RSA) och steg 2 avslutades i juni. Steg 3 är inställt i avvaktan på stadens uppdatering av nödvattenplanerna.

Det nya vattenreningsverket vid reservvattentäkten i Bornsjön har färdigställts under våren. Reningsverket är konstruerat för att minska fosforbelastningen i sjön samtidigt som det säkerställer dricksvattentillgången för stockholmarna. Efter en tids provkörning är Bornsjöverket i drift och invigs i början av september.

Bolagsmål: Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten

Stockholm växer och inom 15 år når vi gränsen för vår nuvarande produktionskapacitet för dricksvatten. Vi planerar därför att öka kapaciteten genom en helt ny produktionslinje på Lovö vattenverk samt genom att bygga bort flaskhalsar. En viktig åtgärd för att öka kapaciteten är att täcka över långsamfilter för att förhindra alg tillväxt och det arbetet kommer att påbörjas på Norsborgs vattenverk. Fosforbelastningen i reservvattentäkten Bornsjön ska minska för att säkerställa vattentillgången. Eftersom vattenproduktionen är en sårbar samhällsfunktion ska skalskydd och processövervakning förbättras. Insatser i nuvarande anläggningar för att säkra dess funktion och kapacitet kommer att genomföras.

Ett växande Stockholm innebär ett större dricksvattenledningsnät, som ökar sårbarheten i huvudvattenledningsnätet. Vi måste på sikt satsa på större redundans i huvudvattenledningsnätet för att kunna säkerställa distributionen vid ökad vattenproduktion. Vi ska också göra insatser för att säkerställa dricksvattenkvaliteten i distributions-anläggningarna (reservoarer och pumpstationer) och i samband med arbeten i ledningsnätet.

För att klara utmaningarna utarbetas en ny VA-plan.

Bolagsmål: Vi finns till för våra kunder

Under de kommande åren ska vi öka kundfokus i hela organisationen och skapa en gemensam kundsyn och ett genomtänkt kundbemötande. Vi ska utveckla medarbetarnas förståelse för kundfrågor samt säkerställa enhetlighet och hög kvalitet i vårt bemötande. Då delar av verksamheten bedrivs på entreprenad är det viktigt att även entreprenörer inkluderas för att känna sig delaktiga och bli goda ambassadörer för att sprida våra budskap vidare.

Bolaget ska fortsätta att förädla synergierna av sammanslagningen av verksamheterna vatten och avfall så att vi i möjligaste mån arbetar på ett enhetligt sätt med våra kunder. I februari bytte vi namn till Stockholm Vatten och Avfall för att tydliggöra vårt uppdrag och ska arbeta för att uppfattas som en sammanhållen organisation i mötet med våra kunder och vår omvärld. Med tydlig och proaktiv kommunikation ska vi berätta vilka vi är, vad vi vill och vad vi gör vilket leder till ett starkt varumärke med hög kännedom och högt förtroende.

Våra tjänster och service ska ha hög tillgänglighet, vara användarvänliga och utvecklas efter kundens behov. För att förenkla för kund implementeras ett gemensamt verksamhetssystem för vatten och avfall vilket öppnar för målgruppsanpassad service och kommunikation.

Vi ska hitta fler samarbetsmöjligheter för att nå ut till fler och för att möta framtidens utmaningar. För att minska avfallsmängden och att värna vattenmiljön måste vi engagera och motivera stockholmarna till en hållbar livsstil. Det kan vi göra genom att utveckla den pedagogiska kommunikationen och sprida våra miljöbudskap på spännande och nyskapande sätt.

Stockholm Vatten VA AB fusionerades till Stockholm Vatten AB den 1/6. Genom fusionen vinner vi stor intern effektivitet, men även detta skapar en tydlighet gentemot våra kunder.

2. Ett klimatsmart Stockholm

De flesta av ägardirektiven som direkt riktar sig till Stockholm Vatten och Avfall återfinns inom miljöområdet. Klimatpåverkan har identifierats som en av de stora utmaningarna framöver, och ligger också till grund för att bolagsmålen på kort och lång sikt ska sträva mot att minska stadens sårbarhet för ett klimat i förändring.

Klimatförändringar kan leda till försämrade råvattenkvalitet och fler problem med bräddningar och översvämningar på grund av större och mer frekventa skyfall. Teknik för att hantera sämre råvattenkvalitet utvärderas. I projektet för Stockholms framtida avloppsrening tas höjd för att hantera ökade vattenflöden.

Energianvändningen är hållbar

Stockholm Vatten och Avfall har en energikrävande verksamhet – över 130 GWh el används per år och merparten av detta används för att driva pumpar i verk och ledningsnät. Vi arbetar med energieffektiviseringar, men elanvändningen ökar i och med ny reningsteknik, mer nederbörd samt en växande stad. I reningsverken produceras biogas, som i första hand uppgraderas till fordonsbränsle och därigenom minskar användningen av fossila bränslen. Bolaget har anställt en energistrateg för att arbeta med energieffektiviseringar på kort och lång sikt. Under 2017 sker energikartläggning av Henriksdals reningsverk, Lovö vattenverk och Norsborgs vattenverk och åtgärdsförslag tas fram i enlighet med de nya lagkraven.

Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Stockholm Vatten och Avfall bidrar till målet genom reningsverkens biogasproduktion, som uppgraderas till fordonsbränsle. Under ombyggnationen i Henriksdal till Stockholms Framtida Avloppsrening kommer möjligheten till en ökad biogasproduktion dock att påverkas. Verksamhetens egna bilar tankas till största del med biogas från våra reningsverk. Vid upphandlingar av entreprenader ställs också miljökrav på fordonsbränsle.

Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Stockholm ska ha en hållbar mark- och vattenanvändning. Ett led i detta arbete är att samverka med olika forskningsinstitut, exempelvis Kungliga Tekniska Högskolan (KTH). Stockholm Vatten och Avfall samt miljö- och hälsoskyddsmyndigheten har därför i uppdrag att stötta KTH:s uppbyggnad av ett nytt vattencentrum för innovation och forskning.

Stockholm Vatten och Avfall upprättar tillsammans med Miljöförvaltningen åtgärdsprogram för Stockholms vattenförekomster för att uppnå en god vattenstatus. Samtidigt pågår arbete med att spåra fastigheter med spillvattenledning som är felaktigt kopplade till dagvattennätet för att minska belastningen på recipienterna. Vi arbetar också för att minska driftstörningar i avloppspumpstationer som leder till bräddningar till sjöar. Kapacitetshöjande åtgärder på avloppsledningsnätet planeras för att minska bräddningar och Stockholms Framtida Avloppsrening kommer innebära att bräddpunkter byggs bort. Arbeta pågår också för att öka lokalt omhändertagande av dagvatten vid nyanslutningar till ledningsnätet.

Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Stockholm Vatten och Avfall har tagit fram en ny avfallsplan 2017-2020 för stadens arbete med högt uppsatta mål för avfallshanteringen. Den största utmaningen för Stockholm Vatten och Avfalls del är en 70-procentig insamling av matavfallet till år 2020. Det finns en dedikerad enhet som jobbar uteslutande med åtgärder för att öka matavfallsinsamling och minska matsvinnet bland annat genom information, uppsökande verksamhet och utformande av incitament. Enheten har under året utökats med personella resurser.

En förutsättning för att uppnå matavfallsmålet är att den planerade optiska sorteringsanläggningen finns på plats. En stor del av flerbostadsfastigheternas matavfall, ca 28 % av den totala insamlingsmängden, planeras komma till anläggningen. Drygt 60 % av innerstans fastigheter har insamling via säckhämtning eftersom det rent fysiskt inte går att ha separat insamling av matavfall i kärl. Där är lösningen optisk sortering. Färdigställandet av den optiska sorteringsanläggningen i Högdalen är försenad och planeras till Q2 år 2021 med helårseffekt år 2022. En konsekvens av förseningen är att matavfallsmålet om 70 % inte kan uppnås förrän år 2022.

Antalet anslutna hämtställen ökar i stort sett planenligt. Avfallskonflikten under sommaren (den vilda strejken) har dock påverkat insamlingsmängderna och enhetens arbete med att ansluta nya kunder. Insamlingsentreprenören för matavfallet har under konflikten bistått med att hämta restavfall tillsammans med matavfall vilket har lett till att det har gått till förbränning. Mängden matavfall har hittills under året ökat med 13% jämfört med motsvarande period 2016. Insamlingsmålet på 30% för 2017 kommer inte att uppnås, och årsprognosen beräknas till 22%.

Se vidare under bolagsmålet ”Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall”.

Bolagsmål: Vi ska skapa effektiva lösningar för omhändertagandet av avfall

Stockholm Vatten och Avfall har tagit fram en ny avfallsplan 2017-2020 för stadens arbete med högt uppsatta mål för avfallshanteringen. Avfallsplanen omfattar hela stadens avfallshantering och innehåller mål och åtgärder för såväl Stockholm Vatten och Avfall som andra verksamheter i staden. Den största utmaningen för Stockholm Vatten och Avfalls del är en 70-procentig insamling av matavfallet till år 2020, vilket kräver stora satsningar på kommunikation, incitament och lösningar för matavfallsinsamling. En sådan lösning är uppförandet av en optisk sorteringsanläggning i Högdalen.

Stockholm Vatten och Avfall ska förebygga uppkomsten av avfall och stävja matsvinnet genom informationsinsatser till invånare och verksamheter. Vi ska stimulera återbruk, materialåtervinning och matavfallsinsamling genom kommunikation, taxestyning, utveckling av teknik och insamlingsmetoder samt tillsyn i nära samarbete med våra entreprenörer. En ny behandling av trädgårdsavfallet kommer att testas i Sveriges första anläggning för biokol, som bland annat kommer användas till planteringar i stadsmiljön.

Under 2017 kommer insamlingen av hushållsavfall att effektiviseras genom nya entreprenörsavtal, där varje entreprenör får ett helhetsansvar för ett område. En annan stor förändring gäller hushållens grovavfall där nya entreprenader handlas upp till 2019. Insamlingen delas in i geografiska områden där återvinningscentralerna blir navet för verksamheten. Tilldelade entreprenörer kommer ges större funktionsansvar som bland annat innefattar utveckling av nya systemlösningar för insamlandet av grovavfall som passar även de stockholmare som inte har bil.

Vidare satsningar behövs för att öka insamlingen av farligt avfall och skilja det från annat avfall. Bolaget ska fokusera på att utveckla bra insamlingslösningar för farligt avfall och genomföra effektiva informationsinsatser. Ett exempel är utplacering av automatiska miljöstationer. Avfallshanteringen ska anpassas bättre till människan och det innebär att vi måste utveckla insamlingssystemen för att göra dessa mer tillgängliga för invånarna och skapa en bra arbetsmiljö för våra entreprenörer.

För att kunna skapa effektiva lösningar för avfallshantering krävs att avfallsfrågorna kommer in i ett tidigare skede i stadsplanering och nybyggnation än vad som sker idag. Därför måste vi skapa

samarbetsformer med andra aktörer inom staden samt utveckla, förankra och sprida riktlinjer för avfallslösningar.

Under 2017 görs en genomlysning av huvudmannaskapet för sopsugsanläggningar. Vid ett överförande av huvudmannaskapet till Stockholm Vatten och Avfall kommer detta att få konsekvenser i form av ekonomiska resurser för framtida anläggningar men även för planering och hantering av befintliga och kommande system.

Stockholms miljö är giftfri

Stockholm Vatten och Avfall bedriver ett uppströmsarbete för att hindra utsläpp av gifter till avloppet från industrier. I arbetet ingår information och kontroll tillsammans med Miljöförvaltningen. I övrigt arbetar bolaget mot målet genom att ställa miljökrav i upphandlingar och att bedöma och begränsa de kemikalier som finns i verksamheten.

Bolagsmål: Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten

Stora utmaningar väntar omhändertagandet av Stockholms avloppsvatten. Förutom en ökande befolkning och klimatförändringar kommer skärpta reningskrav från nya EU-direktiv och nya villkor. För att möta utmaningarna byggs Henriksdals reningsverk om med ökad kapacitet och ny reningsteknik. Bromma reningsverk ska läggas ned och avloppsvattnet som idag går till Bromma reningsverk kommer att ledas över till Henriksdals reningsverk. Under tiden för ombyggnationen, som kommer att innebära påfrestning för den löpande driften på Henriksdal och Bromma, kommer vi få arbeta hårt för att klara av reningskraven i tillståndet med ökad belastning. Ombyggnationen kommer också att påverka vår möjlighet att producera biogas, vilket gör det svårt att leva upp till ägardirektivet om ökad biogasproduktion.

En annan stor utmaning är att klara skärpta krav på slamkvaliteten från den nya slamförordningen och från REVAQ-certifieringen av avloppsslammet. Vi ska intensifiera arbetet med att förhindra utsläpp till avloppsledningsnätet som förorenar avloppsslam och avloppsvatten.

Spill- och dagvattennätet behöver dimensioneras och underhållas för att klara påfrestningen från ett förändrat klimat där häftiga skyfall blir allt vanligare. För att möta behoven måste förnysetakten öka och vi behöver särskilja spill- från dagvattenförande ledningar i den mån det är möjligt. Bolaget ska även upprätthålla stadens skyfallskartering som ska användas i planering av nya stadsdelar. För att åtgärda kapacitetsbrister, felkopplingar och inläckage ska vi öka den systematiska felsökningen och åtgärder därefter.

Hantering av dagvatten är en prioriterad fråga och vi arbetar för att skapa en samsyn i staden genom stadens dagvattenstrategi. Enligt denna ska bland annat lokala dagvattenlösningar utvecklas och användas i så stor utsträckning som möjligt för att avlasta både avloppsledningsnät och reningsverk.

För att klara utmaningarna utarbetas en ny VA-plan.

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Stockholm Vatten och Avfall har ett väl utvecklat samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen i att erbjuda möjligheter arbete för fler stockholmare. Under 2017 höjer bolaget ambitionsnivån och fokuserar på att hitta fler möjligheter, t ex Stockholmsjobb och praktiktillfällen via Jobbtorg Stockholm. Vi har hittills i år erbjudit 3 Stockholmsjobb och planerar att kunna erbjuda två till under hösten.

Under 2107 kommer vi också att undersöka möjligheterna att kravställa upphandlingar avseende leverantörers medverkan.

Sommarjobb

Bolaget arbetar aktivt med att erbjuda ungdomar möjlighet till feriearbete i stadens regi, och har 2017 erbjudit 13 platser. Detta var första gången bolaget samarbetade med förvaltningarna i tillsättandet av dessa feriearbeten, vilket har fungerat bra. Planering för 2018 påbörjas under hösten 2017.

Administrativa projekt

Som en samhällsbyggare i framkant ska vi satsa på och ligga långt fram inom digitalisering och moderna verktyg. Vi har också ett behov av att förbättra och effektivisera vår systemstruktur. Vid revisioner har framkommit att vi behöver utveckla informationshanteringen och göra den mer enhetlig för att säkerställa spårbarhet och långsiktig tillgång till vår dokumentation. Ett projekt för att integrera VA- och avfallsverksamheten i ett gemensamt debiteringssystem pågår och förväntas vara implementerat under 2018. Projekt pågår även för att implementera mobila lösningar/appar som kommer att kunna öka den interna effektiviteten och tillgängligheten för våra kunder och entreprenörer.

Fusion av Stockholm Vatten VA AB till Stockholm Vatten AB genomfördes i maj 2017. Genom fusionen ökar vi den interna effektiviteten och skapar tydlighet gentemot våra kunder.

Bolagsmål: Vi har hållbara effektiva processer

En viktig utgångspunkt för att uppnå hållbara och effektiva processer är att arbeta mer processororienterat. Stockholm Vatten och Avfalls processer finns idag beskrivna på en mycket övergripande nivå och därunder är processerna fragmentariskt kartlagda.

Under våren har vi inlett ett arbete med att definiera våra huvudprocesser och utveckla verksamhetsledningssystemet så att det ger bättre styrning och stöd till verksamheten. Det pågår även en särskild genomlysning av kundprocessen för att förbättra interna rutiner och ansvar. Under perioden har vi även påbörjat ett projekt för att införa ett nytt verksamhetsledningssystem som ska stödja ett processororienterat arbetssätt, tillgodose lagkrav och andra riktlinjer samt information och dokumentation av verksamheten. Där ska även bolagets kvalitetssystem ingå.

Dagvattenhantering/VA-ledningsnät

För att vårt ledningsnät och våra anläggningar ska kunna hålla för kommande generationer och inte innebära stora ekonomiska påfrestningar i framtiden utvecklar vi det förebyggande underhållet på anläggningar och ledningsnät och öka förnysetakten på ledningsnätet enligt ägardirektiven.

Initiativ kopplade till VA-ledningsnätet och dagvattenhanteringen återfinns under bolagsmålen "Vi ska öka kapaciteten och säkerställa kvaliteten på dricksvatten" och "Vi ska öka kapaciteten för avledning och rening av avloppsvatten" som finns beskrivna under inriktningsmålen "Ett Stockholm håller samman" och "Ett klimatsmart Stockholm".

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika.

Stockholm Vatten och Avfall jobbar vidare med att könsdifferentiera statistik och säkerställer att de kartläggningar vi gör är könsdifferentierade. Sedan 2015 tas en årlig resurs- och kompetensförsörjningsplan fram där både köns- och åldersperspektivet synliggörs i planeringen av den kommande kompetensförsörjningen. I en ny enkät för att kartlägga den sociala och organisatoriska arbetsmiljön går resultatet att könsdifferentiera och ligger till grund för analys av jämställda förutsättningar på arbetsplatsen. En bolagsgemensam nollmätning genomfördes i december 2016 och den första skarpa kartläggningen genomfördes i juni 2017.

En stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Under våren 2017 genomfördes en obligatorisk arbetsmiljöutbildning för alla chefer och arbetsmiljöombud, vilket syftade till att etablera en gemensam kompetensgrund för det fortsatta arbetsmiljöarbetet där förebyggande av diskriminering och trakasserier är en viktig del. Bolaget har också rekryterat en arbetsmiljöstrateg som kommer att ha uppdraget att vidareutveckla organisation, processer och verktyg för arbetsmiljöarbetet i bolaget.

Under våren utformades också en grundutbildning för nyanställda medarbetare och chefer i bolaget där förväntningar på chefer och medarbetare tydliggörs, bl a inom området företagskultur och likabehandlande. Pilot av utbildningen kommer att köras under hösten 2017.

Aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering ingår som en del av målarbetet inför 2018 och kommer att planeras under bolagsmålet ”Attraktiv arbetsgivare”.

Bolaget anskaffade under 2016 in ett lönekartläggningsverktyg i syfte att skapa en tydlighet och transparens kring vilka krav som ställs på olika befattningar och hur olika arbetsuppgifter är värderade.

Lönekartläggning kommer att genomföras under hösten eftersom löneöversynen för kommunals avtalsområde försenats på grund av att det centrala avtalet inte slöts förrän precis innan semestrarna.

Staden ska vara en bra arbetsgivare genom bra anställningsvillkor

Stockholm Vatten och Avfall stävar efter att vara ett föredöme som arbetsgivare främst genom att erbjuda medarbetarna kompetens- och karriärutveckling samt en hälsofrämjande arbetssituation med möjlighet till balans i livet goda förutsättningar att kombinera arbetsliv och yrkesliv. Bolaget använder sedan 2016 stadens kompetensutvecklingsportal vilket ger medarbetare en bättre överblick över vilken utveckling som finns tillgänglig och möjlighet att ta egna initiativ till vidareutveckling.

I slutet av augusti avslutades ett tvåårigt hälsofrämjande projekt med syfte att systematisera det förebyggande arbetet, höja medvetenheten hos chefer och medarbetare samt att erbjuda ett hälsoprogram som är tillgängligt för alla. Projektet har bland annat resulterat i ett årligt hälsoprogram och ett koncept för hälsofrämjande ledarskap som kommer att implementeras under hösten 2017.

Under hösten 2017 kommer upphandling av ett kompetensutvecklingssystem att genomföras i syfte att underlätta och digitalisera medarbetarsamtal, kompetensinventeringar, gapanalyser, upprättande av kompetensutvecklingsplaner.

Bolagsmål: Vi är en attraktiv arbetsgivare

Stockholm Vatten och Avfall ska vara ett föredöme som arbetsgivare och ha ett gott rykte på arbetsmarknaden. Att vi lyckas attrahera och behålla kompetenta och drivna medarbetare är en förutsättning för att lyckas med våra utmaningar. Att införa interna karriärvägar är en av våra satsningar för att behålla kompetens.

Vi har identifierat mångfald, likabehandling samt ett mer systematiskt arbete med psykosocial arbetsmiljö som viktiga frågor att utveckla. Satsningar på en säker arbetsmiljö, där inga medarbetare skadas i arbetet, ska genomföras. Detta gäller även inom projekt där entreprenörer anlitas, så som Stockholms Framtida Avloppsrening.

Bolaget behöver skapa en snabbare och säkrare resursförsörjning genom att effektivisera och förtydliga rekryteringsprocessen och introduktionsprocessen. Under första tertialet har förenklade rutiner införts för att korta ned startsträckan för nyanställda, konsulter och inhyrd personal. Samtidigt har en platsintroduktion av nyanställda med rundvisning, genomgång av rutiner och verktyg införts.

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla

Stockholm Vatten och Avfall arbetar med ständiga förbättringar utifrån ett tillgänglighetsperspektiv, internt såväl som externt. Detta innebär t ex att vi aktivt arbetar med att tillgänglighetsanpassa våra anläggningar och arbetsplatser, men även genom digital tillgänglighet.

Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

Bolaget håller samråd och löpande kommunikation med påverkade grupper t ex vid byggnation av Stockholms Framtida Avloppsrening och andra infrastrukturprojekt såsom den planerade sorteringsanläggningen i Högdalen. Under våren har bolaget haft en nära dialog med boende på Henriksdalsberget efter att förberedande arbete för utbyggnad av avloppsreningsverket medfört ett omfattande sprängningsarbete. En nära kommunikation med olika målgrupper i samband med projektet för att nå stadens mål för matavfallsinsamling pågår fram till 2022.

Bolaget har huvudansvar för den fortsatta driften av GlashusEtt i Hammarby sjöstad med uppdrag att informera brett om stadens miljö- och klimatarbete. Prioriterade målgrupper ska vara barn och ungdomar. Bolaget kommer under året att utreda verksamhetsinriktningen och verksamhetens ekonomiska förutsättningar.

I juni fattade styrelsen för Stockholm Vatten och Avfall beslut om att bolaget inleder ett samarbete med Skansens nya Baltic Sea Science Center som en del i ett nytt pedagogiskt koncept. Baltic Sea Science Center kommer att innehålla Östersjöakvarier, utställningar och lektionssalar för att ta emot skolklasser och allmänhet. Stockholm Vatten och Avfall kommer vara en samarbetspartner i den verksamheten med syfte är att sprida kunskap om stadens och Östersjöns utmaningar samt påverka barnen till en hållbar livsstil.

För att tillgodose behoven hos våra olika kundgrupper pågår ett löpande arbete med att utveckla webbblösningar som gör det enklare för kunder att uträtta sina ärenden på webben genom självbetjäningssystem. Arbetet med att införa en plattform för digital tillgänglighet och ytterligare förenkling för kommunikation och service för kunder och entreprenörer fortsätter.

Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Stockholm Vatten och Avfall har en bred verksamhet med upphandlingar inom många olika områden såsom byggentreprenader, driftentreprenader för avfallsinsamling, material för våra anläggningar och ledningsnät. Bolaget arbetar ständigt med att utveckla upphandlingsprocessen och fortsätter arbetet med att utarbeta och implementera tydlig process och rutiner för systematisk avtalsuppföljning.

Det finns en vana och ett stort engagemang i organisationen att ställa och följa upp krav som bidrar till hållbarhet inom klimat- och miljöområdet. Som en del av det systematiska uppföljningsarbetet i

entreprenader ställer bolaget sedan en tid tillbaka krav på att samtliga material som används i bygg-, lednings- och anläggningsprojekt ska redovisas och vara bedömda i Byggvarubedömningen (BVB). I de fall material som föreslås eller behöver användas i ett projekt inte uppfyller BVB:s nivå godkänd eller utmärkt, finns rutiner och instruktioner för hur detta ska hanteras. BVB säkerställer att vi har dokumentation över samtliga material som byggs in och används i mark och anläggning.

Under tertial 2 har bolaget tagit fram en uppförandekod för leverantörer som omfattar de övergripande krav på socialt ansvar som ställs på våra leverantörer. Rutiner för att systematiskt följa upp efterlevnad av uppförandekoden ska arbetas in i avtalsuppföljningsprocessen. I nuläget är det främst inom avfallsverksamheten det finns en regelbunden uppföljning av de sociala kraven.

I samarbete med Arbetsmarknadsförvaltningen har bolaget under tertial 2 i ett mindre antal upphandlingar ställt krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder. Upphandlingarna är än så länge pågående, och inga avtal har slutits.

Hållbarhetsrapport

Under 2017 har Stockholm Vatten och Avfall utifrån vår intressentanalys gjort en väsentlighetsbedömning av våra hållbarhetsaspekter. De väsentligaste aspekterna utifrån GRI Standards (Global Reporting Initiative) är för vår verksamhet: utsläpp till vatten och avfall, kundernas hälsa och säkerhet, energi, material och indirekt ekonomisk påverkan. Dessa kommer att inkluderas i hållbarhetsredovisningen och kompletteras med de uppgifter som Stockholm Stadshus efterfrågar. Vi kommer dessutom att arbeta med ytterligare fyra aspekter inom verksamheten: utsläpp till luft, medarbetarnas hälsa och säkerhet, miljökrav vid upphandling samt märkning av produkter eftersom dessa aspekter också har en hög relevans i bedömningen. Stockholm Vatten och Avfall sammanför väsentlighetsbedömningen med vår tidigare miljöaspektbedömning inom ramen för ISO 14001 och vidgar på så sätt perspektivet för verksamhetsledningssystemet.

Ekonomiskt utfall tertial 2 / prognos 2 2017

Resultat tertial 2 2017

(mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	Utfall	Utfall fg år	Diff	Utfall	Utfall fg år	Diff	Utfall	Utfall fg år	Diff
Taxebaserade intäkter	748	724	23	370	358	12	1 118	1 082	36
Övriga intäkter	220	218	3	13	14	-1	233	231	2
Summa externa intäkter	968	942	26	383	372	11	1 351	1 313	38
Aktiverat arbete	55	46	9	0	0	0	56	51	6
Summa intäkter	1 022	988	35	383	372	11	1 407	1 363	43
Entreprenadkostnader	-77	-79	2	-314	-291	-23	-391	-370	-21
Energikostnader	-82	-84	2	0	0	0	-82	-84	2
Skadestånd	-7	-8	1	0	0	0	-7	-8	1
Personalkostnader	-256	-247	-9	-18	-17	-1	-274	-264	-10
Övriga externa kostnader	-308	-280	-28	-20	-18	-2	-328	-294	-33
Summa externa kostnader	-730	-699	-32	-352	-325	-27	-1 083	-1 021	-62
Resultat efter externa kostnader	292	289	3	31	47	-15	324	343	-19
Netto koncerninterna poster	29	28	1	-28	-22	-6	0	0	0
Resultat före avskrivningar och finansnetto	321	317	4	3	25	-22	324	343	-19
Avskrivningar	-269	-186	-83	-7	-7	0	-276	-193	-83
Finansnetto	460	-80	540	-1	-2	1	458	-82	541
Resultat efter finansnetto	512	51	461	-6	15	-21	507	68	439
Resultat exklusive reavinst	43	51	-8				38	68	-30

Resultat/prognos 2 2017 (helår)

(mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	P2	Budget	Diff	P2	Budget	Diff	P2	Budget	Diff
Taxebaserade intäkter	1 125	1 123	2	558	565	-6	1 683	1 688	-4
Övriga intäkter	333	315	18	22	22	0	355	337	18
Summa externa intäkter	1 458	1 438	20	580	587	-7	2 038	2 025	13
Aktiverat arbete	94	85	9	1	3	-2	95	88	7
Summa intäkter	1 552	1 523	29	581	590	-9	2 133	2 113	20
Entreprenadkostnader	-125	-120	-5	-481	-485	4	-606	-605	-2
Energikostnader	-123	-118	-5	0	-1	0	-123	-119	-4
Skadestånd	-15	-25	10	0	0	0	-15	-25	10
Personalkostnader	-411	-427	16	-29	-34	5	-439	-460	21
Övriga externa kostnader	-496	-455	-41	-38	-44	6	-534	-499	-35
Summa externa kostnader	-1 170	-1 145	-25	-549	-563	14	-1 719	-1 708	-11
Resultat efter externa kostnader	382	378	4	32	27	5	414	405	10
Netto koncerninterna poster	54	67	-13	-54	-60	6	0	0	0
Resultat före avskrivningar och finansnetto	437	445	-8	-22	-33	11	414	405	10
Avskrivningar	-381	-303	-79	-11	-11	0	-392	-313	-79
Finansnetto	430	-98	528	-2	-2	1	428	-100	529
Resultat efter finansnetto	486	45	441	-35	-47	12	451	-9	459
Resultat exklusive reavinst	17	45	-28				-18	-9	-10

Investeringar prognos 2 2017 (helår)

(mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	P2	Budget	Diff	P2	Budget	Diff	P2	Budget	Diff
Vattenverk	123	204	-81				123	204	-81
Ledningsnät - befintligt nät	336	505	-169				336	505	-169
Ledningsnät - exploateringsområden	599	575	24				599	575	24
Avloppsreningsverk	157	127	30				157	127	30
Avfallsverksamheten			0	33	121	-88	33	121	-88
Övriga investeringar	22	9	13				22	9	13
Summa exkl uppdragsinvesteringar och SFA	1 237	1 411	-174	33	121	-88	1 270	1 541	-271
Uppdragsinvesteringar	39	54	-15				39	54	-15
Summa exkl SFA	1 276	1 465	-189	49	121	-72	1 309	1 595	-286
SFA	317	563	-246				317	563	-246
Summa inkl SFA	1 593	2 028	-435	49	121	-72	1 626	2 158	-532

**STOCKHOLMS
STADSHUS AB**
En del av Stockholms stad

Sid. 1 (21)
2017-09-13

Utfallsrapport Tertiäl 2 2017 Stockholm Vatten och Avfall

Stockholms Stadshus AB	Org.nr 556415-1727			
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	E-post
105 35 STOCKHOLM	Stadshuset, 3 tr.	08-508 290 00	08-509 290 80	info@stadshusab.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar.....	3
1. Ett Stockholm som håller samman	3
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	3
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	5
2. Ett klimatsmart Stockholm	5
2.1 Energianvändningen är hållbar	5
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade.....	8
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	8
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	12
2.5 Stockholms miljö är giftfri.....	17
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	18
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	18
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	18
Bolagsspecifika inriktningar	19
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	20
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	20
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	21
Individbaserade indikatorer.....	21

Sammanfattande kommentar

Ett Stockholm som håller samman. Stockholm Vatten och Avfall bidrar till målet genom att försörja Stockholm med ett hälsosamt och gott dricksvatten med hög kvalitet och tillgänglighet, avfallshanteringen sköts på ett effektivt sätt och avbrott i leveranserna åtgärdas snabbt. Ett flertal initiativ har påbörjats för att få en gemensam kundsyn och ett genomtänkt kundbemötande i en sammanhållen organisation för vatten, avlopp och avfall. Bolaget bidrar aktivt i planeringen för ett växande Stockholm genom sitt deltagande i stadens exploateringsprojekt och arbetar för att komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

Ett klimatsmart Stockholm. Reningen av avloppsvatten sköts på ett klimatsmart sätt med värmeåtervinning av spillvattnet och en hög biogasproduktion. Det pågår en rad aktiviteter för att nå upp till målen inom miljöområdet, inte minst för att nå det högt uppsatta målet för matavfallsinsamling, där vi i nuläget ligger under målsättningen. Stockholm Vatten och Avfall driver projektet för Stockholms framtida avloppsrening (SFA), som kommer att ha stora positiva miljöeffekter genom bättre rening, mindre bräddningar samt mindre utsläpp av växthusgaser. Bolaget har under 2016 gjort en övergripande energikartläggning och fortsätter under 2017 med detaljerad energikartläggning inklusive åtgärdsförslag i enlighet med de nya lagkraven.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Stockholms taxor är idag bland de lägsta i landet. Taxorna kommer dock att öka under kommande år som en följd av stora kapacitets- och miljöinvesteringar i verksamheten. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för en ökad helhetssyn och breddad kompetens inom sina ansvarsområden. Förnysetakten på VA-ledningsnätet ökar jämfört med utgångsläget och ett flertal initiativ för kapacitetshöjande åtgärder och underhåll på verk och ledningsnät pågår.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för att vara en attraktiv arbetsgivare och arbetar aktivt med likabehandlingsfrågor samt en god arbetsmiljö. Bolaget är också aktivt i samarbete med andra delar av staden för att bidra till att fler stockholmare kommer i arbete. Vi ställer miljökrav vid alla upphandlingar där det är möjligt och relevant.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)			100 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Antal uppstartade avloppsmodeller för			3	

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
förståelse av avloppsnätet				
 Förnyelsetakt	3	3	3	
 Investeringsnivå för befintligt ledningsnät (Mkr)	151	336	505	
Analys Prognosen för investeringar i befintligt nät är sänkt till följd av förskjutningar i tidplaner samt svårigheter att hitta tillgängliga entreprenörer.				
				 Arbeta fram riktlinjer för systemval för avfallshantering vid nyproduktion
				Analys Faktasök och utredning påbörjades under sommaren 2017. Mycket av det som har framkommit har blivit input till att aktualisera riktlinjer för projektering för en god avfallshantering. Aktiviteten kommer att slutrapporteras och avslutas före utgången av 2017.
				 Delta i projektet Norra Djurgårdsstaden
				 Ta fram VA-policy
				Analys Arbete med policy pågår, men kommer troligtvis inte bli klar under 2017 då vissa moment påverkas av tillståndsansökan och förhandling i mark och miljödomstol som drar ut på tiden.
				 Utvecklat samarbete med staden kring arbetet i tidiga skeden i stadens planeringsarbete
				 Vara delaktiga i exploateringsprojekt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Arbeta med att utveckla service och tillgänglighet gentemot brukare och kund

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel reklamationer vid avfallshämtning %			0,3	
Analys Under sommarens sopstrejk och följderna därav har vi haft många reklamationer av uteblivna hämtningar och målet kommer inte att nås. Vi arbetar med all kraft med att hantera reklamationer och stötta leverantören i att komma tillrätta med problemen.				
  Dricksvattnets tjänlighet vid provtagning (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)	1	1	3	
Analys Under sommaren har fyra prov visat tjänligt med anmärkning. Orsakerna har varit flera, bland annat pumpfel och avbrott i stödklorering på vattennätet. Åtgärder har vidtagits för att förhindra att störningarna sker igen.				
				 Definiera Stockholm Vatten och Avfalls servicenivå
				 Utveckla och genomföra en undersökning som mäter kundbemötandet i hela verksamheten

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Köpt energi (GWh)			165 GWh	
  Årlig energiproduktion baserad på solenergi (MWh)			38 MWh	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Ansvara för driften av GlashusEtt som center för information om stadens miljö- och klimatarbete

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel besökare i GlashusEtt som är nöjda med sitt besök			80 %	 Uppmuntra stockholmarna till en hållbar livsstil genom att kommunicera våra

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				miljöbudskap i GlashusEtt

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Arbeta för att minska stadens sårbarhet på kort och lång sikt i ett klimat i förändring

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Ta fram handlingsplan med sammanställning av planerade och pågående åtgärder för att anpassa verksamheten till klimatförändringar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Arbeta för ett fossilbränslefrött Stockholm år 2040

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel matavfall till biologisk behandling av förväntad uppkommen mängd			30 %	
Analys Avfallskonflikten (vilda strejken) under sommaren har påverkat enhetens arbete med att ansluta nya kunder och insamlingsmängderna. Insamlingsentreprenören för matavfallet har hjälpt till med att hämta restavfall tillsammans med matavfall och därmed fått köra det till förbränning. Mängden matavfall har hittills under året ökat med 13% i förhållande till motsvarande period 2016. Insamlingsmålet på 30% kommer inte att uppnås, årsprognosen beräknas till 22%				
  Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)	7 175 050	21 589 000	19 500 000	
				 Utveckla och implementera miljö- och hållbarhetsindex utifrån våra viktigaste hållbarhetsaspekter
				 Utvärdera pilotanläggningen för biokolsproduktion och ta fram beslutsunderlag inför en eventuell uppskalning av verksamheten

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Långsiktigt minska klimatpåverkan genom att effektivisera energikrävande processer och minska utsläpp av klimatgaser från avloppssystemen

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Arbeta i enlighet med

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				framtagen energisparplan för ledningsnätet
				🟢 Genomföra detaljerad energikartläggning enligt lagkrav
				🟢 Installation av metandestruktion för Henriksdals slamtankar
				🟢 Planera för minskade läckage av växthusgaser vid utbyggnaden av Henriksdals reningsverk
				🟢 Uppföljning mätning lustgas. Utredda hur driften av biologen påverkar lustgasproduktionen.
				🟢 Utredda hur lustgasutsläpp kan minskas vid utbyggnaden av Henriksdals reningsverk

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Påbörja installation av solenergianläggningar

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				✓ Utbyte av beräkningar och erfarenheter gällande solcellsanläggning med Miljöförvaltningen och Stockholms Hamnar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Utreda möjligheten att minska sitt energiberöende med hjälp av lokalt producerad el

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)	7 175 050	21 589 000	19 500 000	
				✓ Utbyte av beräkningar och erfarenheter gällande solcellsanläggning med Miljöförvaltningen och Stockholms Hamnar

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Öka biogasproduktionen

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)	7 175 050	21 589 000	19 500 000	 Handlingsplan för optimering av röt-kammare ska tas fram Utredda om externt organiskt material ska införas på Bromma reningsverk och nya tillstånd sökas

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Delta i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för rent vatten för att uppnå god ekologisk och kemisk status.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Antal framtagna åtgärdsprogram för Stockholms vattenförekomster			3	
Analys Åtgärdsprogrammet för Råcksta Träsk kommer troligen att färdigställas och antas 2017 som planerat. Åtgärdsprogrammen för Judarn och Kyrksjön förskjuts troligen till våren 2018. Förseningen av dessa båda åtgärdsprogram beror på hög arbetsbelastning hos projektledaren i kombination med en arbetsprocess som ännu inte riktigt satt sig.				
				 Identifiera felkopplingar av spillvattenledningar till dagvattenledningsnätet

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Driva utvecklingen av Stockholms framtida avloppsrening

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Följning av projektplan/beslut för Stockholms Framtida Avloppsrening, bedömning 1-3	3	3	3	
Analys Nytt genomförandebeslut i Kommunfullmäktige i april för Stockholms Framtida Avloppsrening med förlängd tidplan.				
  Uppnådda	3	3	3	

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
reningsresultat för avloppsvattenreningen (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)				
				 Brommaverket läggs ned och avloppsvattnet från Västerort leds till Henriksdalsverket som byggs ut för den nya belastningen och anpassas till nya miljökrav

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

I samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Parkering, påbörja pilotprojekt med hållbara dagvattenlösningar.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Delta i pilotprojekt för dagvattenlösningar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Intensifiera det operativa åtgärdsarbetet enligt handlingsplanen för god vattenstatus och stadens dagvattenstrategi.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel sjöar och vattendrag med minskad eller bibehållen fosforhalt (%)			100 %	
Analys				
Fosforhalten i Räcksta Träsk kommer troligen även i år ligga högre än på 90-talet, övriga 12 sjöar som räknas in förväntas ha bibehållen eller minskad fosforhalt.				
				 Delta i pilotprojekt för dagvattenlösningar
				 Driva arbetet med att ta fram en hemsida för dagvattenhantering
				 Ta fram VA-policy
				Analys Arbeta med policy pågår, men kommer troligtvis inte bli klar under 2017 då vissa moment påverkas av tillståndsansökan och förhandling i mark och miljödomstol som drar ut på tiden.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Minska bräddningen.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Antal bräddningar vid avloppspumpstationer beroende på inre faktorer			18	 Minst 30 st avloppspumpstationer/m ånad skall larmtestas när det gäller brädd.
 Antal uppstartade avloppsmodeller för förståelse av avloppsnätet			3	
 Beräknad bräddning från avloppsledningsnätet kbm			325 000	
Analys Målet är satt utifrån riktvärdet för bräddningar på ledningsnätet under senaste 10-årsperioden. På grund av ökande nederbörd och förbättrade beräkningsmodeller har inte riktvärdet klarats på ett antal år. Nya villkor kommer att gälla i det nya tillståndet som vi ansökt om, men som ännu inte är beslutat hos tillsynsmyndigheten.				
				 Brommaverket läggs ned och avloppsvattnet från Västerort leds till Henriksdalsverket som byggs ut för den nya belastningen och anpassas till nya miljökrav
				 Skapa rapport för tillskottsvatten
				 Ta fram struktur för val av duplicerat eller kombinerat avloppsledningsnät
				 Ta fram VA-policy
				Analys Arbete med policy pågår, men kommer troligtvis inte bli klar under 2017 då vissa moment påverkas av tillståndsansökan och förhandling i mark och miljödomstol som drar ut på tiden.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Ta fram och genomföra åtgärder för att hantera effekterna av ett förändrat klimat inom sitt ansvarsområde, där bland annat en skyfallsmodell utgör delar av underlaget till åtgärderna.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Bevaka regleringen av Mälaren i Slussen-

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				projektet
				▶ Påverka stadens klimatarbete genom SLKs projektgrupp
				▶ Ta fram handlingsplan med sammanställning av planerade och pågående åtgärder för att anpassa verksamheten till klimatförändringar
				⚠ Ta fram VA-policy
				Analys Arbete med policy pågår, men kommer troligtvis inte bli klar under 2017 då vissa moment påverkas av tillståndsansökan och förhandling i mark och miljödomstol som drar ut på tiden.
				▶ Upprätthålla och informera berörda parter i staden om skyfallskarteringen
				⚠ Utvärdering av jonbytes- och membranteknik vid dricksvattenproduktion

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel nyanslutningar med LOD (Lokalt Omhändertaganden av Dagvatten)			50	
				✔ Driva arbetet med att ta fram en hemsida för dagvattenhantering

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Tillsammans med Miljö- och hälsoskyddsnämnden utvärdera övervakningen av ekologisk status i Stockholms ytvatten, som underlag för beslut om revidering och eventuell utökning av övervakningen

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Årlig revidering och

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				komplettering av övervakningsprogram för ekologisk status i ytvatten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Andel farligt avfall i hushållsavfall	0,14		0,2 %	
 Mängden hushållsavfall per person			476 kg/pers	 Aktualisera och revidera avdelningens riktlinjer i "Projektera och bygg för en god avfallshantering"

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Ansvara för övergripande samt riktad information och rådgivning i avfallsfrågor för att öka återvinningsgraden och uppmuntra återbruk

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Fortsätta utveckla pedagogiska koncept för påverkan till en hållbar livsstil
				 Genomföra minst 8 event med Pop-up Återbruket (mobil återvinningsstation)

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Arbeta för ökad informationsspridning till att alla stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Fortsätta utveckla pedagogiska koncept för påverkan till en hållbar livsstil
				 Ta fram en samverkansstrategi för hur vi tillsammans med andra kan nå ut med information och budskap

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Bistå avfallsnämnden i arbetet med att upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt att upprätta förslag till källsorteringsbefrämjande taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Framtagande av förslag till taxa för hushållsavfall för 2018
				 Ny gällande avfallsplan med föreskrifter för 2017-2020
				Analys Avfallsplan för Stockholm 2017-2020 antogs av kommunfullmäktige den 3 april 2017. Arbetet med att ta fram nya föreskrifter pågår. Avfallsnämnden beslutade den 8 juni 2017 om utställning av förslag till nya föreskrifter. Utställningen pågår under perioden 1 augusti-30 september 2017. Nya föreskrifter beräknas kunna antas av kommunfullmäktige, och därmed träda i kraft, i början av 2018.
				 Ta fram nytt förslag till ny miljöstyrd taxestruktur för att möta gällande mål för avfallsverksamheten

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel materialåtervinning för avfall som tas emot			37 %	
Analys Under andra tertialen har andelen avfall till materialåtervinning successivt ökat och ligger nu ganska nära målvärdet. Det är inte bara positivt eftersom ökningen är störst på de fraktioner som företag egentligen inte får lämna på ÅVC:erna men vi ser även en fortsatt god trend avseende plasten till materialåtervinning.				
  Andel återbruk för material som tas emot i erbjudna			2,8 %	

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
insamlingssystem				
Analys Återbruksupphandlingarna har dragit ut på tiden. Enligt plan skulle de nya avtalen finnas på plats under juni månad. När avtalen med nya villkor finns på plats förväntas insamlingen ge en ökande trend de sista månaderna av året.				
  Antal avlämningsplatser för farligt avfall (st)			160	
Analys Med planerade insatser under resten av året förväntas målet uppfyllas. Samarbetet med KICKS som startade under mars månad har stått för årets största ökning (12 nya platser). Under hösten kommer bland annat två nya automatiska miljöstationer att placeras ut.				
  Mängden hushållsavfall per person			476 kg/pers	 Ingå med en representant i matsvinsprojektet hos skolorna tillsammans med Miljöförvaltningen
  Uppmätt bullernivå vid närmsta bostad från respektive återvinningscentral (dB A)			50	
Analys Bullermätningar håller på att genomföras på samtliga ÅVC:er. Vi har dock tyvärr fortfarande inte fått rapporterna varför inga resultat kan presenteras. Målet antas uppfyllas eftersom vi inte har fått några indikationer på att hittills genomförda mätningar skulle överstiga givna riktvärden eller kundklagomål om bullrig verksamhet.				
				 Arbeta fram riktlinjer för systemval för avfallshantering vid nyproduktion
				Analys Faktasök och utredning påbörjades under sommaren 2017. Mycket av det som har framkommit har blivit input till att aktualisera riktlinjer för projektering för en god avfallshantering. Aktiviteten kommer att slutrapporteras och avslutas före utgången av 2017.
				 Driva minskad säckhämtning och ökade maskinella lösningar vid avfallshämtning
				 Följa handlingsplan för byte av insamlingsentreprenörer för en problemfri övergång för kunderna

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Informera om möjligheterna till återbruk och återvinning vid de mobila återvinningscentralerna

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Fortsätta utveckla pedagogiska koncept för påverkan till en hållbar livsstil
				✓ Genomföra minst 8 event med Pop-up Återbruket (mobil återvinningsstation)

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Intensifiera arbetet för att öka matavfallsinsamlingen så att staden minst når målet om 70 procent matavfallsinsamling till 2020

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Andel matavfall till biologisk behandling av förväntad uppkommen mängd			30 %	▶ Bjud in till informationsmöte entreprenörer med internhantering
Analys Avfallskonflikten (vilda strejken) under sommaren har påverkat enhetens arbete med att ansluta nya kunder och insamlingsmängderna. Insamlingsentreprenören för matavfallet har hjälpt till med att hämta restavfall tillsammans med matavfall och därmed fått köra det till förbränning. Mängden matavfall har hittills under året ökat med 13% i förhållande till motsvarande period 2016. Insamlingsmålet på 30% kommer inte att uppnås, årsprognosen beräknas till 22%				<p>✓ Delta på evenemanget "Smaka på Stockholm"</p> <p>✓ Deltagande i evenemanget "Smaka på Stockholm" med målgrupp främst restauranger</p> <p>▶ Deltagande på Villa och bostadsmässan i Älvsjö</p> <p>▶ Följa framtagen kommunikationsplan för att öka kunskapen hos stockholmarna och verksamheterna i staden om matavfallsinsamlingens besparingseffekter avseende miljö och ekonomi</p> <p>✓ I inriktningsärendet för taxa 2017 föreslås en kraftig höjning för de verksamheter som inte har matavfallsinsamling.</p> <p>▶ Informationsmöten om matavfall med ledningsgrupper för verksamheter i staden</p> <p>▶ Medverka i projekt</p>

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				MACRO för att bli utreda möjlighet för kvarn-till-tank-system för matavfallsinsamling
				▶ Regional och lokal matavfallskampanj
				▶ Stockholmsmästerskapen i matavfallsinsamling för stadens verksamheter

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Säkerställa markanvändningen för stadens återvinningscentraler samt undersöka möjligheterna att öppna ytterligare stadsnära återvinningscentraler.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Förhandla med exploateringskontoret om tomträtt istället för arrende på återvinningscentraler där det är tillämpligt
				▶ Identifiera mark som kan ersätta den befintliga ÅVC Sätra
				✓ Identifiera mark som kan ersätta den befintliga ÅVC-Trädgård
				! Utvecklat samarbete med staden kring arbetet i tidiga skeden i stadens planeringsarbete

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Uppföra, utveckla och äga infrastrukturen för en optisk sorteringsanläggning för matavfallsinsamling

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Upphandling av byggtreprenader för optisk sortering i Högdalen

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Utreda möjligheterna till att minska plasten i avfallet som går till förbränning (i samarbete med Fortum Värme AB, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Koncernstyrelsen)

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
-----------	------------------	---------------	--------	-----------

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Utreda möjligheten till separat insamling av fraktionen EPS (frigolit)
				▶ Utreda möjligheterna till att minska plasten i avfallet som går till förbränning (i samarbete med Fortum Värme AB, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Koncernstyrelsen)

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Utöka tider och upptagningsområden för mobila återvinningscentraler.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				✓ Genomföra minst 8 event med Pop-up Återbruket (mobil återvinningsstation)
				▶ Utreda möjlighet till flytande återvinningscentraler i Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system			100 %	✓ Införa BVB vid samtliga bygg- och anläggningsprojekt som handlas upp
Analys Försevad uppstart av att tillämpa BVB, då vi inte förutsåg omfattningen av byggarubedömningen i tillämpningen. Utbildning och implementering pågår och nya projekt tillämpar nu BVB, men målsättningen 100% kommer inte att uppnås.				✓ Utreda vilka typer av entreprenader som ska omfattas och lägga upp arbetet för att införa Byggarubedömningen vid entreprenadupphandling
 Antal av 15 utvalda ämnen som uppvisar sjunkande eller förändrade halter i slam			13 st	▶ Arbeta med uppströmsarbete enligt handlingsplan och aktivitetslista
Analys Följs upp på årsbasis. Analysresultat saknas ännu för vissa ämnen 2017. Det finns en stor osäkerhet kring de organiska ämnena som mäts sällan och med lång eftersläpning.				
				▶ Lägga in

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				årsförbrukning av kemikalier med ingående utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen i kemikalieregistret

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 ● Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	4 st	5 st	5 st	
 ● Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	13		10 st	
 ● Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	3	5	5 st	
 ● Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi			10 st	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 ● Andel administrations- och indirekta kostnader			12 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

God budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 ■ Avvikelse investeringsbudget, %	-24,65 %	1 626 mnkr	2 158 mnkr	
Analys Avvikelsen förklaras i VD-kommentaren.				

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Godkänd resultatnivå

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Avkastning på totalt kapital	0,75		0,69	
  Resultat efter finansnetto(mnkr)	38,3	-18,2	-8,2	
Analys Kostnadsränta och avskrivningar ligger 20 miljoner högre än budget på grund av mer aktivering än budgeterat och högre räntesats. Driftresultatet ökar 10 miljoner på grund av högre intäkter. Se vidare i VD-komentaren.				
  Rörelseresultat i % av omsättning			4	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Utreda möjligheten att sälja spillvärmem från våra anläggningar.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				 Försäljning av spillvärme från avloppsvattnet enligt avtal med Fortum och Norrenergi

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Öka förnyelsetakten på VA-ledningssystemet.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Förnyelsetakt	3	3	3	
  Investeringsnivå för befintligt ledningsnät (Mkr)	151	336	505	
Analys Prognosen för investeringar i befintligt nät är sänkt till följd av förskjutningar i tidplaner samt svårigheter att hitta tillgängliga entreprenörer.				
				 Utökad läcksökning och tv-inspektioner för att öka ledningsinventering på befintligt nät.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

Bolagsspecifika inriktningar

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Införa och öka kompetensen kring smart arbetssätt inom IT
				▶ Skapa en IT-strategi
				⚠ Starta och medverka i projekt med Stokab, smart City, digitalisering av verksamhetsprocess.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet:

Återinföra det förebyggande underhållet av sina anläggningar och ledningsnät

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
				▶ Utveckla mätmetoder och uppföljning för att visa på ökat förebyggande underhåll
				▶ Utökad läcksökning och tv-inspektioner för att öka ledningsinventering på befintligt nät.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
  Aktivt Medskapandeindex 	76		83	
Analys Detta är resultatet från medarbetarundersökningen genomförd jan 2017. 2015 års AMI låg på 78, alltså något högre. Vi tror att det något lägre resultatet i år har att göra med att organisationen har varit mer ansträngd i år på grund av flytten från egna kontor på Torsgatan till aktivitetsbaserat kontor i Ulvsunda, samt ett flertal systembyten som påverkat många funktioners arbetssätt.				
  Index Bra arbetsgivare 	85		85	
Analys Målvärdet är satt utifrån resultatet för 2015.				
  Index Psykosocial arbetsmiljö 	74		76	
Analys Personal Vi har minskat två enheter från utfallet 2015. Vi tror att det något lägre resultatet i år				

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
har att göra med att organisationen har varit mer ansträngd i år på grund av flytten från egna kontor på Torsgatan till aktivitetsbaserat kontor i Ulvsunda, samt ett flertal systembyten som påverkat många funktioners arbetssätt.				
 Sjukfrånvaro	3,6 %	3,5 %	3,5 %	
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,51 %	3,5 %	3,5 %	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	Aktivitet
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår			100 %	
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram			60 %	

Individbaserade indikatorer

Indikator	Periodens utfall	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall män/ pojkar
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	4 st	1 st	3 st
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi			
 Aktivt Medskapandeindex	76	78	75
 Index Bra arbetsgivare	85		
 Index Psykosocial arbetsmiljö	74		
 Sjukfrånvaro	3,6 %	4,9 %	2,8 %
 Sjukfrånvaro dag 1-14	1,51 %	1,59 %	1,47 %